

Пише: Никола Танасић
петак, 10 јун 2011 08:22

У организацији „Београдског форума за свет равноправних“ у Центру „Сава“ одржала се међународна конференција на тему „Европска безбедност и избори 2012. године“, уз учешће великог броја садашњих и бивших дипломата, политичких делатника, политиколога, аналитичара и друштвених теоретичара из Србије и Света. Основна идеја организатора била је да се на високом теоријском нивоу обради проблематика данашње променљиве и непостојане ситуације на глобалној политичкој сцени у светлу редовних и очекиваних промена, које у 2012. години доноси наредни изборни циклус, како у Србији, тако и у Русији и САД, двома земљама које активно учествују у обликовању овдашње политичке сцене. Да би се овим питањима приступило на одговарајући и обухватан начин, „Београдски форум“ је саставио импресиван списак познавалаца домаћих и међународних прилика са свих релевантних страна политичко-идеолошког спектра (либерали, конзервативци, националисти и социјалисти), из Србије, Русије, САД, као и земаља чланица ЕУ из региона, средње и источне Европе. Од истакнутијих гостију из српске политичке јавности, у раду конференције учествовали су представници партија власти и опозиције – између осталих и директор „Србијагаса“ Душан Бајатовић, председник СНС Томислав Николић, заменик председника СРС Драган Тодоровић, народни посланик и члан руководства ДСС Јован Палалић и други. Иностранци гости, поред низа представника политичког живота и стручне јавности Руске Федерације (укључујући заменика председника Државне думе РФ Александра Бабаков и амбасадора РФ Александра Конузина), укључивали су звучна имена попут бившег амбасадора УК у Србији Чарлса Крофорда, политичког аналитичара из САД Џемса Џатраса, председника Руско-америчке привредне коморе Хелен Теплицку, као и посланике парламената Бугарске, Чешке. Италије, Летоније, Мађарске и других земаља.

У уводним излагањима директора „Београдског форума“ Живојина Јовановића и посланика Душана Бајатовића могло се чути, да је намера и циљ конференције да јавности Србије постави низ питања која се у медијима и јавности или избегавају, или не разумеју, а са циљем да српско друштво у наредни изборни циклус уђе ја јасно промишљеним државним и националним приоритетима, недвосмислено

Пише: Никола Танасић
петак, 10 јун 2011 08:22

диференцираним политичким опцијама и потпуно освешћеним стратешким алтернативама, управо у светлу чињенице да се целом друштву током претходних година упорно наметао дискурс безалтернативности, неумитности историјских и политичких процеса, и суштинског одсуствовања стварне могућности избора. На локалном плану, то је отворило расправу вредновања политичких савезништава и успостављања нарочитих и стратешких партнерстава Србије са земљама које, попут Руске Федерације, не спадају у центар теже Европске уније, а на глобалном плану претворило се у дебату о залозима и темељима будуће глобалне мултиполарности, и одговорностима које за њено безболно и одговорно заснивање сnose грађани кључних политичких структура у свету, попут САД, ЕУ и Русије. Један од централних мотива конференције, око кога су се без проблема могли сложити националисти Тодоровић и Кршљанин, либерали Крофорд и Теплицка, или социјалисти Бајатовић и Кутев (Бугарска), без обзира на међусобне дијаметрално супротне ставове о низу централних политичких питања, била је управо неопходност успостављања нове и свеже сарадње на глобалном плану – сарадње која мора да превазиђе демоне Хладног рата, војно-безбедносне бирократије која саму себе увећава и тражи разлог за оправдавање сопственог постојања и уврежене националне, идеолошке или блоковске нетрпељивости, ако уопште жели да омогући опстанак Европе као социо-политичког система, односно појединачних земаља као самосталних политичких субјеката.

Заснивање нове међународне заједнице и изазови демократије

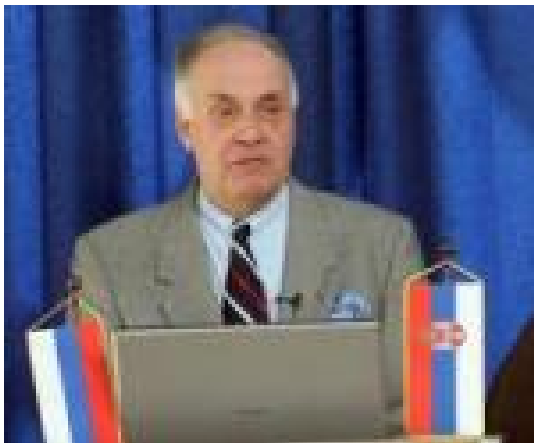

Како су се низала излагања, постајало је јасно да реч „промене“ није била само програмско начело из излагања Томислава Николића, чија се Српска напредна странка интензивно (и екстензивно) припрема за смену власти у Србији – практично сви излагачи нашли су за сходно да подвуку да политичке елите морају да постану свесне нове улоге коју у јавном животу има јавност, као изнова реafirмисани носилац политичких процеса. Општи закључак био је да савремена технологија комуникације у много чему олакшава ширење идеја и политичко организовање, као што убрзава реакције јавности на кораке које предузимају њени политички представници, што чини сваке наредне изборе додатно неизвесним. Савремена средства комуникације (када се њима не манипулише, што је још увек питање дебате) отварају могућност својеврсне „ренесансе

Пише: Никола Танасић
петак, 10 јун 2011 08:22

демократије“, па чак и стварају услови за повратак давно заборављено и „превазиђеног“ појма непосредне, односно реалдемократије.

У том смислу не изненађује поклапање између опаски Чарлса Крофорда, да државни механизми немају више могућност утицаја на вољу грађана коју су некада имали, са резултатима истраживања очекивања грађана Русије од предизборне кампање крајем ове године, које је представио директор руског Института за међународне интеграције Сергеј Серебрењиков. Док Крофорд подвлачи да Велика Британија нема ништа више могућности да спречи све извесније отцепљење Шкотске, него што Србија има могућности да убеди косовске Албанце да наставе да се повинују њеном законском и уставном поретку, Серебрењиков указује на неумитност превазилажења „застарелог и нефункционалног вишепартијског система“ новим облицима демократског организовања, какве представљају „народно-друштвене коалиције“ чије је формирање најавио премијер РФ Владимир Путин, а које, према оценама овог аналитичара, представљају један од најзначајнијих догађаја на политичкој сцени Русије током претходних годину дана.

Исто тако плени јасан паралелизам између других учесника у расправи, који полазе потпуно различитих идеолошких претпоставки. Бугарски социјалиста Антон Кутев тако бескомпромисно критикује неспособност европских (и поготово источноевропских) левих снага да испливају између Сциле старе, круте и превазиђене комунистичке идеологије (која има исправно поимање ситуације, али криво поимање средстава политичке борбе) и Харибде помирљивог *NewAge* прагматизма социјалдемократије, који је левичарима запада донео злу славу ратних хушача и кербера новог глобалног империјализма. Са друге стране, републиканац и конзервативац Џејмс Џатрас подвлачи потпуно одсуство разлика између администрација Буша Млађег и Обаме, чија је заједничка централна карактеристика спремност да без кајања „скалпира“ свакога, ко се из неког разлога покаже као политички неподобан на глобалном плану (за Клинтона је то био Милошевић, за Буша Садам, а за Обаму – Гадафи), без икаквог обзира према елементарној неправди која се тиме чини, негативном одјеку јавности, или катастрофалним последицама имплементације криминогених и репресивних (али „послушних“) политичких елита у

Пише: Никола Танасић
петак, 10 јун 2011 08:22

земљама, против којих се интервенише. Слично томе, сви учесници у расправи нашли су за сходно да подвуку извештаченост дилема које се јављају на глобалном плану и отежавају међусобну комуникацију међу владама и државама, на штету реалних проблема који се под хитно морају решавати – а то су пре свега (према општој сагласности) глобална економија која се налази пред колапсом, растућа потражња за енергентима и храном и неопходност одрживих економија, као и безбедносни ризици који из њих произилазе, а који се игноришу због вештачких дилема и идеолошких демона прошлости.

Србија између НАТО и ОДКБ

Поред Серебрењикова, који је подвукао податак да становништво Русије у све већој мери од својих власти очекује побољшање односа са Европом, крајње занимљиве податке изнели су и руски стручњаци Владимир Лепекин, директор Института Евроазијске економске заједнице (ЕврАзЭС) и Михаил Плисјук, директор Института ОДКБ, као и депутат Државне думе и члан њеног Комитета безбедности, Михаил Старшинов, чија су се излагања тичала интегративних процеса у којим учествује Русија, ка и њеним односима са ЕУ и НАТО. Док никога није изненадило понављање добро познатих руских ставова (које је, уосталом, на самом почетку нагласио амбасадор Конузин), који не виде никакве претње у ширењу Европске уније, али оштро осуђују ширење НАТО на исток, излагања ових руских стручњака обиловала су информацијама које и нису толико очигледне, и о којима свакако у Србији нема довољно свести. На страну чињеница да је просечан грађанин Србије веома слабо упознат са институцијама као што су Организација договора о колективној безбедности (ОДКБ), ЕврАзЭС и Царински савез Русије, Белорусије и Казахстана, мотивација која стоји иза њих пречесто се симплификује и у академским круговима (обично се говори о „руским одговорима“ на НАТО и ЕУ), док се потпуно игноришу чињенице да формирање ових институција произилази из старих центрипеталних сила на постсовјетском простору, и стога представљају неумитност која далеко чешће иде против непосредних интереса Русије (која у овом тренутку настоји да заштити своје тржиште и производњу, као и да минимизује трошкове своје спољне политике), а на корист њених партнера, него што подсећа на механизме ЕУ и НАТО, који по правилу пуне касе најмоћнијих и најбогатијих земаља Запада, које се и јављају њиховим стожерима.

Негативан однос према НАТО био је један од заједничких мотива већине излагања, и у том смислу крајње критични тонови функционера ДСС и СРС, Јована Палалића и Драгана Тодоровића, нису остали без резонанције и код других излагача и публике. Конференција „Београдског форума“ је у том контексту начинила једну дискретну и ни најмање нападну, али аргументима поткрепљену и идеолошки потенцијално далекосежну противтежу најављеној великој конференцији НАТО,

Пише: Никола Танасић
петак, 10 јун 2011 08:22

